METSÄNOMISTAJA

Tuulenkaadot, joita syntyy siirryttäessä jatkuvaan kasvatukseen sekä pienaukkohakkuiden seurauksena, aiheuttavat myös metsävakuutuskorvausten roiman kasvun. **HAKKAMIES**

Tulva puhdistaa ja ravitsee

Tulva tuo ja tulva vie. Egyptissä tulva oli siunattu asia, mutta meillä se koetaan kirouksena. Miksi?

Niili tulvi kerran vuodessa, kun kaukana etelässä sadekaudella maahan valuneet vedet ehtivät kuivaan ja liki sateettomaan Egyptiin elokuussa. Ennen Assuanin padon rakentamista Niilin pinta nousi useita metrejä, ja tulva levittäytyi laakeille rannoille. Vesi viipyi muutaman viikon, ja jätti laskiessaan maan pinnalle ravinteisen, hedelmöittävän lietekerroksen.

Egyptin viljelijöille vuotuinen tulva oli elinehto, ja matala tulva tiesi katovuotta. Suomessa keväällä pelloilla viipyvä vesi heikentää satotoiveita ja lyhentää kasvukautta alkupäästä. Siksi meillä ei ole kiinnitetty huomiota tulvan rehevöittävään, maata ravitsevaan puoleen.

Metsässä huoli kasvukauden riittävyydestä on tarpeeton. Metsissä ei kevättulvaa tarvitse pelätä.

Liian pitkään jatkuva tulva kyllä tappaa puita tukehduttamalla niiden juuret. Näin käy, kun majava patoaa puron ja nostaa veden pysyvästi metsään.

Maisema muuttuu

Virtaava vesi kuluttaa alustaansa ja kuljettaa irrottamaansa ainesta mukanaan. Kun virtaus hidastuu, aines laskeutuu pohjalle.

Kulutus eli eroosio uurtaa laaksoja ja sitä pidetään yleensä haitallisena. Kuljetus ja aineksen kasautuminen täyttävät laaksoja ja muotoilevat maiseman tasaiseksi.

Nopeasti virtaava vesi ja nopeasti laskeva tulva vievät ravinteet mennessään, myös pelloilta, ja niin ravinteet päätyvät järviin ja mereen. Jos tulva viipyilee, liete laskeutuu pohjalle ja vedessä olevat liukoiset ravinteet sitoutuvat leviin ja niin vesi puhdistuu.

Vedet – järvet, joet ja meri – pysyvät siis sitä puhtaampina ja sitä kirkkaampina, mitä pitempään tulvavesi yläjuoksulla viipyy ja mitä suurempi osa veden ravinteista ja lietteestä laskeutuu kesällä kuivana oleville ranta-alueille.

Viljelijän kannalta tilanne on sikäli kiusallinen, että maa saa sitä enemmän ravinteita, mitä hitaammin tulva laskee.

Tulvia on taltutettu vesiensuojelun nimissä – ja tässä on tehty tyhmyys, josta järvet ja Itämeri ovat kärsineet.

Tilanne on verrattavissa kaupunkien hulevesien hoitoon. Jos sadevedet pääsisivät imeytymään maahan, kaupungin kaduille kertyneet roskat ja ravinteet pysyisivät maalla.

Kun maa on asfaltoitu ja rakennettu, ja sadevedet viemäröity, sade pesee kadut ja vie kaikki ravinteet ja roskat vesistöön.

Rehevät tulvametsät

Mitä tulva sitten tekee metsäluonnolle? Puut sietävät kevättulvaa melko hyvin, mänty ja tammi ilmeisesti huonoiten, jalavat, saarni, hieskoivu, pajut ja lepät parhaiten.

Ennen kasvukauden alkua ja aivan kasvukauden alussa tuleva tulva ei taida olla millekään kotimaiselle puulle haitallinen.

Liete haittaa varpuja – mustikka on varsin arka tulvalle! – ja estää sammalten kasvun. Tulvametsät saavat siksi lehtomaisen ilmeen, kun metsän sammalet ja varvut puuttuvat, mutta ruohot, heinät, pensaat – pajut, metsäruusu, paatsama, koiranheisi – ovat runsaita. Koska rahkasammaletkaan eivät menesty säännöllisesti tulvivilla alueilla, tulva estää soistumista.

Paradoksaalista siis on, että tulvien poistaminen voi johtaa rantametsien soistumiseen!

Vesistöjen säännöstely on aiheuttanut sen, että oikeat tulvametsät, joita kohtuullisen pitkään kestävä kevättulva huuhtelee ja lannoittaa, ovat nykyisin harvinaisia ja pienialaisia.

Rannikon kukkatarhat

Itämeri hengittää omaan tahtiinsa. Sopivilla tuulilla vesi nousee lahtien perukoissa jopa kaksi metriä normaalia korkeammalle, ja siellä, Suomenlahden ja Pohjanlahden rannoilla ovat Nyky-Suomen laajimmat tulvametsät, ruovikon ja talouskäytössä olevan metsä- tai peltomaan välissä.

Pääpuuna on Suomenlahdella tervaleppä, Pohjanlahdella harmaaleppä; seassa on kuusta, hieskoivua ja suuria pajuja. Lounaassa tulvametsissä kasvaa myös saarni.

Aluskasvillisuus on maaperästä riippumatta lehtomainen, tulvahan ravinteet tuo. Mesiangervo, ojakellukka, ranta-alpi ja suuret saniaiset kuuluvat tulvametsien lajistoon koko maassa, meren rannoilla lisäksi puna-ailakki.

Parhaissa paikoissa puiden rungoille kiemurtelee humala, karhunköynnös tai punakoiso. Etelärannikon tulvametsät muuttuvat keväällä kukkatarhoiksi, kun maasta nousevat leinikit, valkovuokko, linnunsilmä, kiurunkannus ja rentukka avaavat kukkansa.

Pohjoisempana kevätkukinnasta saa vastata rentukka yksin.

Tulvametsien eläimistössäkin on omat piirteensä. Kuollutta puuta on usein runsaasti, joten lahopuulajisto on runsas. Käävistä eksoottisin on kiiltävä, koreanpunainen lakkakääpä, joka lahottaa useimmiten tervaleppää.

Lintumiehiä tulvametsiin vetävät muun muassa pikku- ja valkoselkätikka.

SEPPO VUOKKO

METSÄN POLUILTA

JORMA PEIPONEN

Nopeasti ryöppyävä vesi vie ravinteet ja roskat mennessään, rauhallisesti rantavesiin levittäytyvä tulva jättää ravinteet metsään.

Lunawood lisää lämpöpuun tuotantoa

Lämpöpuuta valmistava Lunawood laajentaa tehdastaan Iisalmen Soinlahdella. Kaksi uutta uunia kasvattavat valmistuskapasiteettia 17 000 kuutiometrillä 62 000 kuutioon vuodessa. Varastoja kasvatetaan vastaamaan tuotannon lisäystä.

Kolmen miljoonan euron investointi luo kuusi työpaikkaa.

Laitteet toimittaa lahtelainen Jartek Oy.

Suomi on merkittävin lämpöpuun valmistusmaa ja Lunawood markkinajohtaja. Yhtiöllä on toinen tehdas Joensuussa. 85 prosenttia tuotannosta viedään ulkomaille, lähinnä Euroopan maihin.

Uutispalvelu Timberonlinen mukaan lämpöpuun markkinat näyttävät valoisilta. Monet lämpöpuuta valmistavat yritykset aikovat laajentaa tuotantoaan.

MT

HAKKAMIES

Vapautta ja vastuuta

Kaavailtu uusi metsälaki tuo metsänomistajille toivottua valtaa ja vapautta etenkin metsän uudistusmenetelmän valintaan. Luontainen uudistaminen houkuttaa, koska se mielletään kustannuksettomaksi ja tulokseltaan samanveroiseksi viljelyn kanssa.

Aina ei kuitenkaan tule heti siemenvuosia, ja syntyneet sirkkataimetkin tukehtuvat helposti heinään. Tällöin edessä on istuttaminen, ja vuosia on mennyt hukkaan. Muutamassa vuodessa syntynyt heinikko ja vesakko tekevät tällaisessa tapauksessa uuden metsän synnyttämisestä tavattoman hankalan ja kalliin.

Nyt katsotaan, että metsänomistajalla on oikeus kokeilla ja myös epäonnistua. On hyvä, että meillä on tällä hetkellä metsissä niin paljon puuta, että kansantalous ei heti horju epäonnistuneista uudistamiskokeiluista.

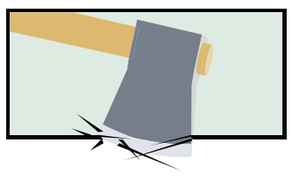

Metsäneuvojilla on edessään suuri haaste: heidän tulisi pystyä perustelemaan mesänomistajille, millä menetelmällä paikallisen kokemuksen mukaan uudistaminen onnistuu edullisimmin kustannuksin.

Puuston kasvatuksen puolella jatkuvan kasvatuksen nimissä tehtävät poimintahakkuut tulevat taas hyväksytyksi menetelmäksi. Tukkien poimintaahan metsissämme tehtiin lähes 100 vuotta – aina 1960-luvulle saakka, koska pinopuulla ei ollut juuri muuta kysyntää kuin halkoina käyttö lämmityksessä.

Jatkuvan tukkien poiminnan seuraus oli puuston ja kasvun jatkuva väheneminen. Hakkamies ennustaa, että taas voidaan kokeilla poimintaa pari vuosikymmentä, ennenkuin kansantaloudelliset seuraukset ovat hälyttäviä.

Uusista menetelmistä arveluttavin on pienaukkohakkuu. Kun metsään hakataan lukuisia alle puolen hehtaarin aukkoja luontaisen uudistumisen toivossa, tuulelle arat metsänreunat lisääntyvät ratkaisevasti.

Seuraus on tuulenkaatojen moninkertaistuminen. Katsotaanko tällaisen käsittelyn seurauksena syntyvät metsätuhot luonnontuhoiksi, joita korjataan metsänparannusvaroin tehtävällä metsänviljelyllä? Jos näin tehdään, ei mp-varoja kohta muihin toimiin riitäkään!

Tuulenkaadot, joita syntyy siirryttäessä jatkuvaan kasvatukseen sekä pienaukkohakkuiden seurauksena, aiheuttavat myös metsävakuutuskorvausten roiman kasvun.

Onko oikein, että metsäänsä vähäriskisillä menetelmillä hoitava joutuu maksamaan kasvavia vakuutusmaksuja pienaukkohakkaajien takia? Eikö maksut tulisi porrastaa riskien mukaan?!

Metsänuudistamisen ikä- ja järeysrajoitusten poisto tuottaa mahdollisuuden käyttää metsän vuosikymmenten hakkuumahdollisuudet kerralla. Lakiesityksen mukaan keskenkasvuisenkin puuston voi avohakata jo pinotavaravaiheessa.

Tämä avaa houkuttelevat näkymät nopeita voittoja tavoitteleville ryöstöhakkaajille ja keinottelijoille. Ennen pitkää hakkuurajoitusten poisto nostaa myös palstojen kauppahintaa. Nuoren metsän avohakkuu voidaan tietysti liiketaloudellisin laskelmin osoittaa kannattavaksi.

Taimikonkin hakkuu saadaan kannattavaksi, kun käytetään riittävän suurta prosenttia koronkorkolaskelmissa. Hakkamiehen mielestä koronkorkolaskentaa metsänkasvatuksen ainoana perusteena käyttävä ei ymmärrä tämän elinkeinon perusideasta hölkäsen pöläystä!

METSÄSTÄ LYHYESTI

USA:n sahatavaraimu voi jatkua lähivuodet

Sahatavaran hinta Yhdysvalloissa on noussut jatkuvasti viime kuukausien ajan.

Eurooppalaisesta lankusta maksettiin viime viikolla lähes 200 euroa kuutiolta. Hinta on kaksinkertaistunut vuodesta 2007. Osin puun kysyntää nostaa lokakuussa iskeneen Sandy-myrskyn aiheuttama korjausrakentamisen tarve.

Konsulttiyhtiö International Wood Markets arvioi rakentamisen kasvavan Yhdysvalloissa voimakkaasti lähivuodet. Yhtiö ei usko pohjoisamerikkalaisen sahakapasiteetin riittävän kattamaan kysyntää, vaan tavaraa tarvittaisiin myös Euroopasta. Runkotavarasta on pulaa jo nyt.

Konsulttiyhtiön mukaan puuta aletaan korvata teräksellä.

Metsolle tilaukset Venäjälle ja Turkkiin

Metso on saanut kahden pehmopaperinvalmistuslinjan tilauksen turkkilaiselta Hayat Kimya A.S. -yhtiöltä. Koneet asennetaan yhtiön uusille tehtaille Venäjän Tatarstanin tasavaltaan Alabugan kaupungin läheisyyteen ja Etelä-Turkissa Mersinin kaupunkiin. Venäjällä kone otetaan käyttöön vuonna 2014 ja Turkissa vuonna 2015. Tilauksen arvoa ei julkisteta.

Metso käynnisti kaksi vastaavaa pehmopaperilinjaa samalle yhtiölle vuosina 2010 ja 2011. Turkissa Yeniköyn tehtaan pehmopaperikone on maailman nopein.

Japanissa rakennetaan vilkkaasti taloja

Japanin rakennusministeriön mukaan maassa aloitettiin tammikuussa lähes 70 000 talon rakentaminen. Määrä on kasvanut viisi prosenttia edellisvuoden tammikuusta.

Viime vuonna Japanissa rakennettiin vilkkaimmin sitten vuoden 2008. Uusia rakennuksia aloitettiin lähes 883 000.

Rohkeimmat kehittäjät ja riskinottajat eivät useinkaan paistattele julkisuudessa. Silti näillä nuorilla yrittäjillä on enemmän pelissä kuin monella vuorineuvoksella. Onneksi heillä on osaava, paikallinen kumppani, joka hallitsee sukupolvenvaihdoksien kiemurat: rahoittamisen, vakuutukset ja niiden päivittämisen, verotuksen, eläkkeet sekä tuet kuin isäntä tai emäntä oman ammattinsa. Ehkäpä juuri tästä syystä OP-Pohjola on kaksi kertaa suurempi maatalouden rahoittaja kuin muut pankit yhteensä. Lue lisää **op.fi/maatalous**

Yhdessä hyvä tulee.

OP